

szoktak szorítkozni, hogy «az alapvető kompozíciós sémát megőrizték, de egyáltalán nem törekednek saját faktúrájukat az eredetivel összeegyeztetni», fel kell tételeznünk, hogy a csensztochowai Kép abból az időből származik, amikor éppen ez a stílus uralkodott. Dr. Skrudlik szerint a festmény technikája csak azoknak a műveknek a technikájával mutat nagy rokonságot, melyek a XII. század végén, illetőleg a XIII. század elején készültek.

Valamennyi fentemlített kutató egyöntetűen úgy nyilatkozik, hogy a Kép nyugati, olasz eredetű, de további sorsára vonatkozólag eltérőek a vélemények. Míg dr. Kopera és dr. Tomkowicz úgy látják, hogy Nagy Lajos ajándékozta azt Opuliai Lászlónak, addig dr. Skrudlik inkább a hagyomány felé hajlik s azt a kerülő utat tartja valószínűnek, melyet a Kép Olaszországból a rutén földön át tett meg. Azok az élénk kapcsolatok, melyek Kelet és Nyugat között, különösen a művészetek terén fennállottak, könnyen elősegíthették, hogy a Kép csere vagy ajándék formájában a rutén földre kerüljön, ahonnan aztán Opuliai László Lengyelországba vitte.

Nagy vonásokban tehát így áll a csensztochowai Kegykép eredetének kérdése a tudomány megvilágításában.

Ma még nem mondhatjuk ki a döntő szót, mert még mindig csak az alapos megokolásra váró feltevésekre vagyunk utalva. A kutatók előtt tehát igen szép munkatér áll, s azt hiszem, ez nemcsak a lengyel kutatókra vonatkozik: a magyar tudósok épúgy hozzájárulhatnak ennek a kérdésnek a tisztázásához. Ez kétségkívül még egy okkal több volna arra, hogy az egymással évszázadok óta oly élénk, oly szerteágazó, az életnek csaknem minden vonatkozására kiterjedő kapcsolatokat még jobban ápoljuk a két testvéri nemzet között.

LEGOLCSÓBB
aluminium érmek,
szentképek, szobrok.
keresztek, térdepelők,
örökmécs, égő olaj

WEISZ FRIGYES

kegytárgyüzletében
Budapest,
IV., Ferenciek-tere 3-4

A Fekete Mária előtt

*Én láttalak már kisdiákként,
Barátok fehér templomában,
Csíksomlyói búcsúk sergében
Kálváriádat járta lábam.
Délben, ha kondult nagyharangod,
Diáki szájon ima voltál,
És emlékszem, hogy ja volt szobrod,
Székely fenyőből volt az oltár.*

*Én láttalak kék, latin égnél,
Lorettóban, litániázva,
Harangzúgásban, gyertyafényben,
Angyal szállított ősi házba,
Népek dicsérték, dús ruhád volt,
De az imám mégis csak ott járt,
Hol az Olt kígyóz, s égerfából
Vágja zarándok görcsös botját.*

*Én láttalak nagy terraszokkal,
Bazilikákkal, lourdesi tájon,
Hol csodák nyílnak barlang mélyén,
S csodák futnak a fürge Gave-on.
Este, ha népek énekeltek,
S egeket vert a hitnek árja,
Az én dalom azt könyörögte:
Magyar csodát tégy, lourdesi Mária!*

*S most itt vagyok, Te, Csodatévő
Fekete Márja, templomodban,
Hol gyertyák fénye gyémántokra,
Arany-ezüstre, gyöngyre lobban.
Most is csak az van a szívemben,
Hogy mindenkinél jobban értünk,
A csíksomlyói Máriával
Tégy csodát, csodát, csodát értünk...*

(Csensztochowa.)

Gáspár Jenő.

O, gloriosa...

Légy az én Királynőm is, Madonna!

S én legyek a te virágod!

A te árvácskád s Te légy az én Édesanyám!

A te nefelejcsed s ne felejtse rossz fiadat!

A te hajnalkád s Te légy az én hajnalom!

Téged várjalak hosszú éjszakák után s kelyhemet először Neked tárjam ki, szirmaimat először Neked bontsam ki!